

JAROMÍROVI DOLANSKÉMU

Bratislava 7. októbra 1946

Milý Jarko!

Obraciam sa na Teba v úradnej záležitosti jednak ako šéf kultúrnej správy na Slovensku, jednak ako predseda Matice slovenskej. Matica slovenská podala si na Ministerstvo financií prostredníctvom Povereníctva financií žiadosť za seba ako aj za tlačiareň Neografiiu, uč. spol. v Turč. Sv. Martine, ktorá je výlučne majetkom Matice slovenskej, o udelenie výnimky spod povinnosti priznania prírastku majetku za posledných 6 rokov.

Matica slovenská a jej tlačiareň Neografia je celonárodná kultúrna ustanovizeň. Všetky zárobky tak tlačiarne ako aj podnikov Matice slovenskej (nakladateľstvo) slúžia pre kultúrne ciele a dnešný kultúrny život slovenský nie je bez činnosti Matice vôbec predstaviteľný.

Prosím Ťa teda za správu Matice slovenskej, aby tak Matica ako aj jej tlačiareň boli zadelené do tej skupiny spolkov, ktoré sú oslobodené od dávky za majetok. Žiadosti, prostredníctvom Povereníctva financií, boli už poslané na Ministerstvo, ktoré svojho času (za Šrobárovej správy) priznalo charakter nezárobkový tejto inštitúcii. Veľmi poslúžiš slovenským kultúrnym úsiliam, ak Ministerstvo financií aj za Tvojej správy bude považovať Maticu slovenskú za kultúrnu ustanovizeň, na ktorú sa nebudú vzťahovať predpisy zákona o dávke z majetku.

Jaromír Dolanský (1895—1973), popredný pracovník KSC, od r. 1929 člen ÚV. Po rozbití ČSR v ileg. vedení KSC, nacisti ho zatkli a väznili v koncent. táboroch. Po oslobodení člen Preds. ÚV KSC, predseda klubu poslancov KSC. Od 2. VII. 1946 minister financií, v r. 1949-51 minister-predseda Št. úradu plán. atď.

Dá sa predpokladať, že v tejto záležitosti sa Novomeský obrátil nielen na Dolanského. 6. XII. 1946 sa totiž

Priložene Ti posielam odpisy žiadostí a prílohy k nim. Daj sa láskave informovať o veci a buď taký dobrý a daj mi vedieť o Tvojom rozhodnutí, resp. o rozhodnutí Ministerstva financií.

Porúčam sa Ti s úctou

L. Novomeský

dožaduje odpovede od osobného tajomníka V. Širokého — Frica Bihellera (Novomeský mu „šéfoval“ v Slov. zvestiach v r. 1936-37), či zakročil na financiách v prospech Neografie a zdôrazňuje: „V nijakom prípade nepripustíš, aby Ministerstvo financií vydalo nejaké rozhodnutie odporujúce žiadosti Matice, pretože rozhodnutie už raz urobené sa ťažko koriguje.“

7. I. 1947 opäť urguje u Bihellera. Nechce, aby sa o veci vo vláde veľa hovorilo. Najlepšie by podľa neho bolo, keby z iniciatívy Min. financií alebo Predsedníctva vlády „riešila sa záležitosť podľa žiadosti MS, podľa želaní kultúrnych činiteľov na Slovensku a podľa slovenských kultúrnych potrieb“. Žiada bývalého kolegu, aby zistil, „ako vec stojí“ na financiách, pod akým číslom ide spis na Preds. vlády, kto to bude mať v referáte, „aby som mohol napísať našim ministrom, resp. predsedovi vlády“.

Biheller odpovedal 15. I., že z Min. financií písomne nič neprišlo, ale ubezpečuje, že všetko je v poriadku, otázka Neografie do vlády nepôjde, vybaví sa kladne už predtým a niet príčiny obávať sa unáhleného, či neprajného rozhodnutia.